

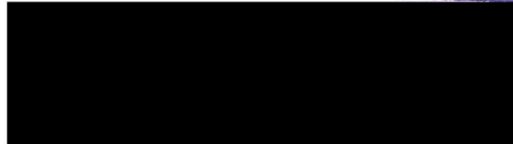
A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III/ 0 1 3 3 4 - 0 / 2020	
Érkezett: 2020 AUG 03.	
Példány: /	Kezelőiroda:
Melléklet: 5 db	

Az ügy száma:

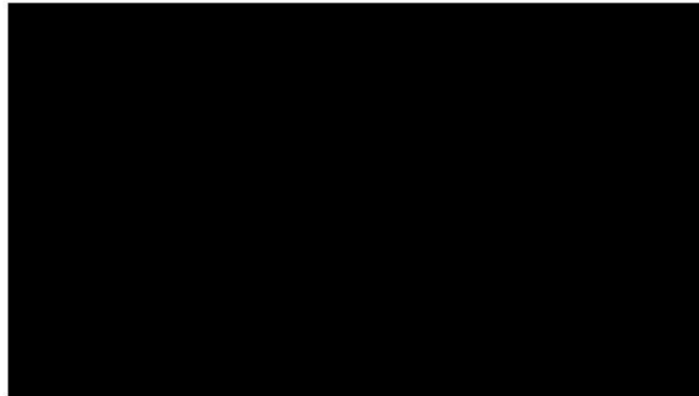
Kfv.II.37.113/2020/3.

A tanács tagjai:

A felperes:

A felperes képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője:

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék 12.Kpkf.671.110/2019/2.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati eljárást felfüggeszti, és kezdeményezi az Alkotmánybíróságnál a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 151. § (1) bekezdése „(...) három hónap eltelte után” mondatrészének

- az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti bírósági eljáráshoz való jog és
- az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog szabályaival való ütközés miatti

alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés alkalmazásának konkrét ügyben történő kizárását.

A Kúria végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak.

I n d o k o l á s

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 39. § (1) bekezdése alapján a Kp. 48. § (1) bekezdés i) pontjára tekintettel visszautasította. A visszautasító végzésben a bíróság rögzítette, hogy a felperes vonatkozásában a jogszabályban biztosított keresetindítási határidő 2018. június 22. napján járt le, míg a felperes a keresetlevelet a törvényi határidőn túl, 2019. február 19. napján terjesztette elő, kimentésére igazolási kérelmet sem terjesztett elő, így a keresetindítási határidőt elmulasztotta. Indokolásában kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy önmagában a felperes által hibásnak minősített jogorvoslati tájékoztatásból nem következik, hogy a perbeli végzés ellen a felperes határidő nélkül jogosult közigazgatási pert indítani.

[6] A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2019. október 22. napján kelt, 12.Kpkf.671.110/2019/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését annak érdemben helyes indokainál fogva helybenhagyta. A végzés indokolása szerint a jogi képviselővel eljáró felperest az esetlegesen hibás jogorvoslati tájékoztatás nem akadályozhatta jogorvoslat igénybevételeiben, és a felperesi fellebbezésben hivatkozott 9/2017.(IV.18) AB határozatra is alaptalanul hivatkozott, ugyanis annak (25) bekezdése szerint a jogorvoslati jog nem a hatóság tájékoztatásából fakad, hanem azt a törvény keletkezteti.

[7] A jogerős végzés ellen a felperes jogi képviselője útján terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyet a Kúria 2020. február 18. napján kelt végzésével az ügyben felmerülő jogkérdés különleges súlyára tekintettel befogadott. A felperes felülvizsgálati kérelmében felhívta a 90/2007. (XI.14.) AB határozat jogorvoslati jogra vonatkozó érvelését és hivatkozott arra, hogy a perbeli ügyben a hatóság téves jogorvoslati tájékoztatása a felperes jogorvoslati jogát csorbította. Kifejtette, hogy a jogorvoslati jog, mint alapjog hatékony érvényre juttatása tekintetében vizsgálni kell a hatósági tájékoztatás jogszabályoknak való megfeleléseit. Előadta, hogy a jogerős végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését, az Ákr. 1. §, 2. § és 4. §-ben foglalt alapelveket, az Ákr. 81. § (1) bekezdését, a 114. § (1) bekezdését és a 121. § (4) bekezdésében foglaltakat. Emellett álláspontja szerint a Kp. 6. §, 39. § (1) bekezdése és a Kp. alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdése is sérült az eljáró bíróságok téves jogértelmezése miatt. Hivatkozása szerint a támadott végzés jogorvoslati záradékának ki kellett volna terjednie arra, hogy milyen jogorvoslati eszköz, milyen határidőben, milyen módon vehető igénybe a döntéssel szemben, ennek hiányában téves az elsőfokú bíróság azon értelmezése, hogy a felperes elmulasztotta a Kp. 39. § (1) szerinti keresetindításra vonatkozó határidőt, hiszen a jogorvoslat lehetőségéről való tájékoztatás elmaradása, illetve a jogorvoslati jog kifejezett kizárása miatt nem volt olyan határidő, amelyet el tudott volna mulasztani a felperes. Felhívta továbbá a 9/2017. (IV.18.) AB határozatot, amelyben a testület kimondta, hogy a tájékoztatás jogszerűsége nem függetleníthető a tisztességes hatósági ügyintézéshez való jogtól, jelen esetben pedig álláspontja szerint a jogorvoslati jog sérelme a keresetlevél befogadásával lett volna kiküszöbölhető. Ezen

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

érvek alapján kérte a jogerős végzés elsőfokú végzésre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára való utasítását.

- [8] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az alaptörvény-ellenesség megállapítása iránti indítvány jogi indokai

- [9] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése alapján amennyiben olyan jogszabályt kell a bíróságnak alkalmaznia egyedi ügy elbírálása során, melynek alaptörvény-ellenességét észleli – az eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenessége megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [10] A Kúria megítélése szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017.évi I. törvény (a továbbiakban: Kp) 36. § (1) bekezdés g) pontja alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 151. § (1) bekezdésének utolsó tagmondatában szabályozott, az igazolási kérelem előterjeszhetőségére megállapított 3 hónapos objektív határidő, mely szerint - „*a mulasztástól számított három hónap eltelte után igazolási kérelmet előterjeszteni nem lehet*” -, aránytalanul korlátozza a közölt közigazgatási cselekményekkel szembeni kereseti kérelem előterjeszhetősége vonatkozásában a bírósághoz fordulás jogát, valamint ezzel összefüggésben a jogorvoslathoz való jogot. A felülvizsgálni indítványozott jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogot sérti, az alábbiak szerint.

Tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme – Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés

- [11] Az Alaptörvény XXVIII. cikke rögzíti a tisztességes eljáráshoz való jog alapelvét és kiemelt részelemeit. Ezen cikk (1) bekezdése kimondja, hogy „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben *a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.*”
- [12] Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jog „*abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye*” [6/1998. (III. 11.) AB határozat, 14/2004. (V.7.) AB határozat]. Az Alaptörvény hatályba lépése óta eltelt időben is többször értelmezte a testület a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

alapjog tartalmát, mely határozatokban megerősítette korábbi gyakorlatát, megállapítva, hogy az alapjog lényeges tartalma nem változott [3/2014. (I.21.) AB határozat, 4/2019. (III.7.) AB határozat]. Ezen határozatokban azt is rögzítette az Alkotmánybíróság, hogy a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni, továbbá az összes eljárási részletszabály megtartása mellett is lehetséges, hogy egy adott eljárás nem felel meg a tisztességes eljárás alaptörvényi követelményének.

- [13] A bírósághoz fordulás joga a tisztességes eljárás legalapvetőbb követelménye, amely azt hivatott biztosítani, hogy álljon rendelkezésre egy olyan fórum, amelynek eljárásától az ügyfelek a hatékony jogvédelmet elvárhatják.
- [14] A Kúria is tisztában van azzal, hogy normakontroll eljárás során az Alkotmánybíróság nem tudja az összes részletszabály betartását vizsgálni, ez a vizsgálat csupán a tisztességes eljáráshoz való jog általános ismérveire terjedhet ki [6/1998. (III.11.) AB határozat]. A felülvizsgálati eljárás jelen szakaszában azonban a Kúria úgy látja, hogy - a közigazgatási döntéssel szemben előterjeszthető kereseti kérelem benyújtására törvény által biztosított határidő önhibán kívüli elmulasztásával összefüggésben - a Pp. 151. § (1) bekezdésében biztosított objektív határidő rövid volta a bírósághoz való fordulás jogát sérti, amely a tisztességes eljáráshoz való jog egyik, garanciális jelentőségű részjogosítványa [8/2020. (V.13.) AB határozat]. A tisztességes eljáráshoz fűződő absztrakt alanyi jogot korlátozni fogalmilag nem lehet, azonban vannak olyan részelemei, amelyek más alapvető jog vagy alkotmányos érdek érvényesülése érdekében korlátozhatóak. Fontos megjegyezni ugyanakkor, hogy ezen korlátozás nem lehet önkényes, azt az általános alapjogi teszt mércéjével kell vizsgálni.
- [15] Bár az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság alapértékét kitöltő alapelv, a jogbiztonság követelményének [14/1993. (III.9.) AB határozat] a sérelmést jelentené, ha a közigazgatási döntések határidő nélkül lennének rendes jogorvoslati eszközökkel támadhatóak, és a közigazgatási döntések elleni keresetindítás időtartamának ésszerű határidőhöz kötése nem sérti, illetve nem csorbítja a keresetindítási jog lényeges tartalmát (2218/B/1991. AB határozat), a Kúria úgy ítéli meg, hogy a jelen indítvány alapjául fekvő ügyben azért sérült a felperes bírósághoz való fordulásának joga, és ezzel együtt a jogorvoslathoz való joga is -, mert a hatóság mulasztása olyan tényleges jogi akadályt jelentett, amely megakadályozta, hogy a közigazgatási döntés ellen határidőben – a Kp. 39. § (1) bekezdésben biztosított keresetindítási idő alatt – jogorvoslattal éljen a döntés ellen. Ezt a jogát a Kp. 6. § és 36. § (1) bekezdés g) pontja, mint utaló szabály alapján a Pp. 151. § (1) bekezdés által biztosított igazolási kérelem határidején belül sem tudta érvényesíteni.
- [16] A keresetindítási jog kérdésével az Alkotmánybíróság több határozatában is foglalkozott - (8/2006. (XII.20.); 70/2006. (XII.13.); 914/B/2006.; 51/2009. (IV.28.) AB határozatok) – mely döntésekből megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság szerint a keresetindítási

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

jog korlátozása általánosságban, a jogbiztonsággal összefüggésben nem szükségtelen, és az AB által vizsgált esetekben nem volt aránytalan. A Kúria hangsúlyozza, hogy bár a jelen közigazgatási jogvitában a keresetindítási határidő Kp. 39. § (1) bekezdésében biztosított „közléstől számított harminc napon belül” szabálya nem vet fel alkotmányos aggályokat – ellenben a keresetindítási határidő elkészttsége esetén előterjeszthető igazolási kérelem objektív 3 hónapos határideje a keresetindítás jogvesztését jelenti, mely önhiba hiányában már a bírósághoz való jog sérelmét vonja maga után.

Jogorvoslathoz való jog sérelme – Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés

- [17] A jogorvoslathoz való jogot az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés önállóan is rögzíti, és a bírósági döntések mellett hatósági és más közigazgatási döntésekre is kiterjeszti. Jelen esetben a hatályos jogszabályok alkalmazása mellett a felperes keresetlevelét érdemi vizsgálat nélkül visszautasító bírói döntés a felperes jogorvoslathoz való jogának sérelmével is járt, ezért szükséges az alapul fekvő eljárásjogi szabályok alkotmányossági szempontú felülvizsgálata.
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alkotmánybíróság számos határozatában foglalkozott a jogorvoslathoz való jog tartalmával és érvényesülésével, mely gyakorlatból az alábbi elvi tételek rajzolódhatnak ki. Az Alkotmánybíróság következetes és közel három évtizedes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való alkotmányos alapjog lényeges tartalma, hogy valamennyi, az érintett jogát vagy jogos érdekét befolyásoló érdemi határozat felülvizsgálata érdekében legyen lehetőség más szervhez, vagy azonos szerv magasabb fórumához fordulni [elsőként:5/1992.(I.30.) AB határozat, többször megerősítve pl.30/2017(XI.24.)AB határozat,(86)].
- [19] A jogorvoslatnak formailag és szubsztanciálisan is alkalmasnak kell lennie a jogsérelem orvoslására, mely alapvető elvre a legtöbb jogorvoslattal foglalkozó alkotmánybírósági döntés indokolása utal (3020/2018. (I.16.) AB határozat [37]; 18/2017. (VII.18.) AB határozat [10]; 35/2013. (XI.22.) AB határozat [16]). Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogorvoslati jog hatékony érvényesülését több tényező befolyásolja, így többek között a jogorvoslat elintézésére szabott határidő, a kézbesítés szabályszerűsége, a határozat megismerhetőségének tényleges lehetősége (17/2015. (VI.5.) AB határozat [106]), és lényeges eleme a jogorvoslathoz való alapjog érvényesülésének, hogy a jogvédelem hatékony, tényleges legyen és képes legyen az okozott sérelem orvoslására [22/2013. (VII.19.) AB határozat]. Az elvi tétel nem azt jelenti, hogy a jogorvoslatnak minden esetben helyt kell adnia az azt elbíráló szervnek, az ellenben elengedhetetlen, hogy a jogorvoslati eljárást érdemben lefolytassa. Ahogy az sem feltétele, hogy ténylegesen jogsérelem következzen be, ebből a szempontból az érintett szubjektív

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

- sérelem-érzete is elégséges, ebből kifolyólag a jogorvoslathoz való jog, mint alapjog sérelme akként is megvalósulhat, hogy más (alap)jogi sérelem esetleg nem állapítható meg az ügyben [3064/2014. (III. 26.) AB határozat, 18/2017. (VII.18.) AB határozat].
- [20] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében is rögzített jogállamiság alkotmányos követelményének része a közigazgatási döntések bíróság előtti felülvizsgálata. Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben [pl. 39/1997. (VII.1.) AB határozat] is rögzítette a közigazgatási bíráskodás jelentőségét és garanciális szerepét, melyet a testület újabb gyakorlata is megerősített [17/2015. (VI.5.) és 3243/2018. (VII.11.) AB határozatok]. Kimondta azt is, hogy a modern jogállam immanens része a közigazgatási bíráskodás, melynek jelentősége abban rejlik, hogy általa a hatóságok tévedésével vagy visszaéléseivel szemben jogvédelmet igényelhetnek a személyek közigazgatási alanyi jogaik sérelme esetén, továbbá megvalósul a tárgyi jogrend védelme is [3243/2018. (VII.11.) AB határozat].
- [21] A jogalkotó széles szabadsággal rendelkezik azt illetően, hogy mely esetekben milyen módon biztosít jogorvoslati jogot, azonban amennyiben úgy dönt, hogy a fellebbezés, vagy bírói jogorvoslat lehetőségét megteremti, akkor ezen jogorvoslatnak hatékonynak és ténylegesnek kell lennie. A Kúria előtt folyamatban lévő ügyben a közigazgatási szerv téves tájékoztatásából adódóan sérült a felperes jogorvoslathoz való joga, hiszen a hatóság olyan döntés esetén zárta ki a bírói jogorvoslat lehetőségét, ahol a jogalkotó törvényben szabályozottan biztosította azt. Ez a Kúria megítélése szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, továbbá a XXVIII. cikk (7) bekezdésének a sérelmét jelenti, melyet rendes bírósági fórumok az Alaptörvény 25. cikkében előírt feladat- és hatáskörükben, a 28. cikk szerint eljárva nem tudnak feloldani.
- [22] Jelen ügyben az alapjogsérelmet a Kúria megítélése szerint a Pp. 151. § (1) bekezdésében szabályozott, a hatósági döntéssel szembeni keresetlevél benyújtásának határideje elmulasztásának kimentésére nyitva álló igazolási kérelem rövid határideje okozza. Ezen jogszabályi rendelkezés az igazolási kérelem benyújtásának objektív határidejét három hónapban határozza meg, azonban a bírói gyakorlat – és az Alkotmánybíróság is – felismerte, hogy számos esetben a közigazgatásra vonatkozó garanciális előírásokra, az állam kiemelt felelősségére tekintettel ezen keret nem felel meg a tisztességes eljáráshoz való alapjog és azzal ez esetben rokonítható jogorvoslathoz való jog követelményének.
- [23] A bírói gyakorlat kidolgozta, és a közigazgatási perrendtartás hatálya alatt is fenntarthatónak tartotta azt a kúriai közigazgatási kollégiumi véleményben kimondott jogelvet, mely szerint a közigazgatási szerv téves jogorvoslati tájékoztatása miatt az ügyfelet joghátrány nem érheti (7/2010.KK. vélemény). Ezen alapvetésből kifolyólag a bírói gyakorlatban elfogadott, hogy a határozatban nem szereplő, azaz a jogorvoslati tájékoztatás teljes hiánya esetén formális igazolási kérelem hiányában is igazolási kérelemként kezeli a jogorvoslat téves voltára, vagy hiányára történő hivatkozást. Ezen

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

értelmezés azonban kizárólag az igazolási kérelem Pp. 151.§ (1) bekezdés második mondatában szereplő három hónapos objektív határidő leteltéig érvényes, mivel ezen túlmenő alkalmazása a bírói jogalkotás tilalmába ütközne.

- [24] A Kúria számára is ismerten az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában többször foglalkozott az igazolási kérelem szabályozásának alkotmányjogi vetületével, legutóbb a 9/2017. (IV.18.) AB határozatban. Ezen alkotmányjogi panasz eljárásban hozott határozatban a testület kimondta, hogy a közigazgatási döntés elleni jogorvoslatnak ki kellett volna meríteni a tényleges és hatékony jogorvoslat követelményét, ezért megsemmisítette azt a bírói döntést, amely elkészttség miatt utasította vissza az indítványozó keresetlevelét úgy, hogy az a hatóság téves tájékoztatás alapján valójában a törvényi határidőt meghaladóan került benyújtásra. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában vizsgálta az igazolási kérelem határidejének alkotmányos voltát is, azonban fontos rögzíteni, hogy ez a vizsgálat még a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény hatálya idején történt, amikor az igazolási kérelem benyújtására rendelkezésre álló objektív határidő 6 hónap volt (2218/B/1991. AB határozat).
- [25] A Kúria kiemeli, hogy ezen elvi tétel alkotmánybírói kimondását követően a jogalkotó a 2019. évi CXXVII. törvény 212.§-ával 2020. január 1. napjától hatályosan beiktatta a Kp. 39. § (3a) bekezdését, amely törvényi szinten írja elő, hogy a keresetlevelet határidőben benyújtottnak kell tekinteni, ha azt a felperes a közigazgatási cselekmény jogorvoslati záradékának megfelelően nyújtotta be, vagy arra figyelemmel nyújtotta be a bírósághoz, hogy az (1) bekezdés szerinti közigazgatási szerv az elektronikus ügyintézés feltételeit átmenetileg vagy tartósan nem biztosítja.
- [26] Jelen ügyben azonban az alapjogi konfliktust a Kp. 39. § (3a) bekezdése nem oldja fel, ugyanis az 2020. január 1. napján lépett hatályba, és a jogalkotó ezzel egyidejűleg átmeneti szabályt nem állapított meg, ezért a jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX. törvény szabályozási átmenetre vonatkozó 15. § (1) bekezdés b) pontja szerint a 2020. január 1. napja előtt előterjesztett kereseti kérelemre nem lehet alkalmazni. Azonban még abban az esetben is, ha az időbeli hatály megfelelne, ez a szabály nem rendelkezik arról az esetről, amikor a jogorvoslati kiiktatás az adott jogorvoslatról nem tartalmaz tájékoztatást.
- [27] Amennyiben a jövőben a Kp. 39. § (3a) pontját olyan kiterjesztő módon értelmezné a Kúria, hogy az vonatkozik az elmaradt jogorvoslati tájékoztatásra is, akkor viszont az lehetővé tenné a bármikori benyújtást, amelyet a már fentebb – és még alább is - hivatkozott AB határozatok alapján a jogbiztonság követelményét sértené, hiszen akkor az érintett közigazgatási cselekmény véglegessége sosem tudna érvényesülni: az érintett közigazgatási cselekménnyel szemben bármikor közigazgatási per volna kezdeményezhető.
- [28] Szükséges e körben arra is felhívni a T. Alkotmánybíróság figyelmét, hogy a Kp. 39. § (1) bekezdésének 1 éves objektív határideje, amely a tisztességes és jóhiszeműen eljáró

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

számára megfelelő objektív határidőt biztosítana a benyújtáshoz, azért nem alkalmazható, mert az csak az olyan közigazgatási cselekményekre alkalmazandó, amelyekre jogszabály nem írja elő a közlési kötelezettséget, tehát eleve nem kell közölni az adott közigazgatási cselekményt. Ahhoz, hogy ez a szabály alkalmazható legyen jelen ügyre két tágító értelmezésre is szükség volna. Egyrészt azt lenne szükséges állítani, hogy a jogorvoslatról való tájékoztatás elmaradása, a közlés „részleges elmaradása”, és ezen felül azt is el kellene fogadni premisszaként, hogy ezen egy éves szabály nem csak a nem közzétett, de a „ténylegesen nem közölt” közigazgatási cselekményekre is vonatkozik. E két „átértelmezése” a törvény szövegének együtt a Kúria megítélése szerint már nem felel meg a jogértelmezés elfogadott kereteinek, az a jogszabályi szöveg mellőzése volna.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése korlátozhatósága

- [29] Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése rögzíti a korábban már az Alkotmánybíróság által kimunkált általános alapjogi tesztet, amely kimondja, hogy amennyiben alapjogkorlátozás merül fel, a jogalkotónak a jogszabály megalkotásakor és a jogalkalmazónak az egyedi ügyekben azt kell vizsgálnia, hogy az alapvető jog korlátozása más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében történik-e, a feltétlenül szükséges mértékben, továbbá a korlátozás az elérni kívánt céllal arányos-e, valamint azt is, hogy az az alapvető jog lényeges tartalmát ne sértse.
- [30] A Kúria álláspontja szerint a Pp. 151. § (1) bekezdésének utolsó tagmondata az alapjogi teszt próbáját nem állja ki. A korlátozott alapjog a bírósághoz való fordulás joga, és ezen keresztül a jogorvoslati jog. A Kúria előtt is ismert, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírósághoz való fordulás joga olyan alapvető jog, amely szükséges és arányos korlátozás tárgya lehet, mivel ezen alapjog nem jelent korlátozhatatlan alanyi jogot a perindításra, ugyanakkor *„a korlátozásnak elkerülhetetlenül szükségesnek és az elérni kívánt célhoz képest arányosnak kell lennie”* [59/1993. (XI.29.) AB határozat, 467/B/1997. AB határozat]. A 3/2006. (II.8.) AB határozat kimondta, hogy a bírósághoz fordulás joga lényegi tartalma, hogy *„az érdekelt elérhesse, ügyét bíróság tárgyalja anélkül, hogy jogi vagy gyakorlati jellegű, visszaélészerű akadályok ebben megakadályoznák”*.
- [31] A keresetindítás és az igazolási kérelem határidőhöz kötöttsége is azt a célt szolgálja, hogy az érdekelt ne határidő nélkül érvényesíthessék jogait, tehát ezen rendelkezések alapjogot korlátoznak. Az alapjogi teszt következő lépcsője a korlátozás legitim céljának azonosítása, mely jelen esetben nem vitatottan a jogbiztonság garantálása, amely a korábbiakban kifejtettek szerint a jogállamiság alapvető kitöltő alkotmányos érték. Ahogy az Alkotmánybíróság számos döntésében rámutatott, a

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

közigazgatási határozatok bírói felülvizsgálatára biztosított határidő rögzítése a jogbiztonság érvényesülése érdekében szükséges, amely korlátozás általában nem sérti a keresetindítási jog lényeges tartalmát (915/E/2005. AB határozat, 2218/B/1991. AB határozat).

- [32] Az Alkotmánybíróság a jogorvoslati jog tartalmát elsők között értékelő 9/1992. (I.30.) AB határozatában kifejtette, hogy az „*Alkotmánynak megfelelően biztosított jogorvoslati lehetőségek mellett beállott jogerő tiszteletben tartása a jogrend egészének biztonságát szolgálja*”. A törvényben foglalt keresetindítási, illetve az igazolási kérelem benyújtására szabott határidő absztrakt módon alkalmas ezen cél elérésére, enyhébb korlátozó eszköz nem tudja felváltani, így szükségesnek is tekinthető.
- [33] Ugyanakkor a Kúria meggyőződése szerint az igazolási kérelem három hónapos objektív határideje nem áll arányban a korlátozással elérni kívánt céllal, a jogbiztonság érvényre juttatásával, mivel a határidő ilyen rövid volta megakadályozza a feleket jogaik érvényesítésében, míg hosszabb határidő szabása – és hangsúlyozottan nem a határidő oly mértékű kitágítása, amely szinte bármедdig benyújthatóvá tenné az igazolási kérelmet – kisebb mértékű alapjogsérelmet okozna, mint a jelenlegi korlátozás. Mint azt a 9/2017. (IV.18.) AB határozat és a Kúria előtt fekvő eset tényállása is mutatja, felmerülhetnek olyan esetek, amelyek esetén a határidő rövideje az államot megtestesítő közigazgatási szerv mulasztása akadályozza meg eljárési jogainak, különösen a jogorvoslatihoz való jog és a bírósághoz fordulás jogának érvényesítésében.
- [34] Megjegyzi a Kúria, hogy a Kp. 39. § (1) bekezdésének második mondata szerinti szabályozás, - mely szerint azokban az esetekben., amikor a közigazgatási cselekményt nem kell közölni, a keresetindítási határidőt – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a közigazgatási cselekményről való tudomásszerzéstől számított 30 napon belül, de legkésőbb a cselekmény megvalósulásától számított 1 éven belüli időtartamban jelöli meg -, mint a keresetindítási határidő arányos korlátozása, az igazolási kérelem objektív határideje meghatározásánál is iránymutató kell legyen, mivel a Kp.-ben ezt határozta meg maga a jogalkotó szükséges és arányos mértéken.
- [35] Ehhez képest ellentmondásnak tekinthető, hogy a Kp. 36. § (1) g) pontja folytán alkalmazandó Pp. 151. § (1) bekezdését kell alkalmazni az objektív határidő tekintetében a közlendő, de nem közölt közigazgatási cselekmények esetében, amely csak 3 hónap. Ahogy arra a Kúria rámutatott az indítvány [24] megfontolásában, a 9/2017 (IV.18) AB határozat nem alkalmazható jelen esetben, hiszen ott egy konkrét – törvényitől eltérő – határidő alkalmazható volt, jelen esetben ilyenről nincs szó, a határidő pedig emiatt nem annulálható [915/E/2005. AB határozat, 2218/B/1991. AB határozat].
- [36] A Kúria észlelte, hogy a Pp.151.§ (1) bekezdése nem minden határidő tekintetében feltétlenül aránytalan korlátozása a jogorvoslati jognak, jelen ügyben csak a közigazgatási perek esetén alkalmazott keresetindítási határidő vonatkozásában állítható

Kfv.II.37.113/2020/3.szám

ez egyértelműen és maradéktalanul, ezért nem is kérte Kúria az általános, csak a konkrét ügyben való kizárását a fenti jogszabályhelynek.

- [37] A Kúria megítélése szerint az alkotmányossági aggály helyes orvosolásának módja a Kp. 39. § (1) bekezdés második mondatának módosítása („nem kell közölni” kifejezés helyett „nem közölt”) volna, ehhez azonban a Kúriának mulasztásos alkotmányvértést kéne állítania (ugyanis a jogalkotó ezt az esetet nem szabályozta), és kérnie ennek megállapítását az Alkotmánybíróságtól. Emellett azt is észlelte a Kúria, hogy amennyiben a Pp. 151. § (1) bekezdése megsemmisítésre kerül, akkor az szükségszerűen feltételezi a jogalkotói mulasztás fennállását alkalmazható szabály hiányában, hiszen az igazolásra nyitva álló objektív határidő hiánya a jogbiztonságot sértheti.
- [38] Azonban az Abtv. 25. § (1) bekezdése alapján a Kúria nem kérheti az Abtv. 46.§ (1) bekezdésében foglalt Alkotmánybírósági hatáskör gyakorlását, erre tekintettel az eljárást sem függesztheti fel, ezért nem volt más mód az alkotmányos aggály kiküszöbölésére, mint a Pp. 151. § (1) bekezdésének megsemmisítésére irányuló indítvány előterjesztése.
- [39] Minderre tekintettel kéri a Kúria, hogy a felülvizsgálni indítványozott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 151. § (1) bekezdés utolsó tagmondatának alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság állapítsa meg, és annak alkalmazását a konkrét ügyben zárja ki.

Záró rész

- [40] A fentiek alapján a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdés és a 99. § (3) bekezdés utaló szabálya, és a Kp. 32. §-a alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 126. § (1) bekezdés b) pontja alapján az eljárást felfüggesztette, és alaptörvény-ellenesség megállapítását és alkalmazásának kizárását kezdeményezte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése szerint.
- [41] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 112. § (2) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2020. június 30.

